

H. Schamp: *Atlas zur Raumentwicklung*. Bundesforschungsanstalt für Landeskunde und Raumordnung. Lf. 4, Bevölkerung. Bonn 1976. 12 blade.

I et dusin opslag hver med 4 kort i 1:3 mio. suppleret med en kort men meget oplysende tekst bliver der gjort rede for regionale befolkningsforhold i forbundsrepublikken. Tidsmæssigt behandles udviklingen 1960-1970 samt situationen 1970 (plus et á-jour-føringsopslag for 1974). Det regionale niveau er »Kreis« hvilket giver ca 570 delområder; et opslag behandler 6 typiske mindre områder på grundlag af kommuner. Et opslag giver mulighed for sammenligning inden for EEC. Emnemæssigt omfatter atlasset naturlig befolkningsvækst, nettoutflytning, samlet vækst, aldersstruktur. Et meget vel-redigeret og -udført atlas, og selv om vi ikke skal glemme »Datakort Danmark«, kan man blive helt misundelig.

Henning Mørch

Leuven 2000.

F. Depuydt & H. van der Haegen: *Atlas of Leuven*. 62 kort.

H. van der Haegen: *Leuven and its city region*. Textbook. 79 s., 62 fig., 55 tab., 138 fotos. Interleuven, Leuven 1974.

Et bygeografisk atlas i to bind — det ene med (engelsk) tekst og fotografier, det andet med kort — vækker forventninger. Disse bliver ikke skuffede, selv om mange detaljer er mindre heldige, og selv om emnevalget naturligvis er diskutabelt.

Leuven og dens funktionelle region er grundigt dokumenteret. Regionen ligger ca. 30 km øst for Bruxelles og har 320.000 indbyggere, heraf 140.000 i byen Leuven. Af vigtige funktioner findes et verdensberømt flamsk universitet og et stort sygehus. Byen er desuden kraftigt industrialiseret (f.eks. bryggeriet Artois) og fungerer som overordnet regionalt center. Leuven repræsenterer den typiske, store byregion og by i Vesteuropas tætbefolkede og tungt industrialiserede kerne.

Atlasbindet kommer hele vejen rundt i beskrivelsen af geografien. Emnerne spænder fra naturforhold over traditionel bygeografi til interaktionsmønstre og fysisk planlægning. Folketællingsdata dokumenteres rigeligt, og der er et afsnit af arkitektonisk tilsnit med mange fotografier.

Dette atlas må være et pragtfuldt arbejdsredskab for områdets planlæggere og administration. For ekskursionsplanlæggere med mål i Belgien er det et godt

hjælpemiddel. For bygeografer på alle niveauer er det en glimrende eksempelsamling og emnebeskrivelse. Endelig må værket vække interesse hos de mange, der interesserer sig for tematiske kort.

Var det ikke en opgave for Det Kongelige Danske Geografiske Selskab at gøre ligeså for København?

Christian Wichmann Matthiessen

David Pinder: *The Netherlands*.

Studies in industrial geography. Wm Dawson & Sons Ltd. Folkestone 1976. 194 s., 31 fig., 42 tabeller. 22 cm. Pund 6.00. Efter en generel indføring gives en oversigt over tendenserne i den regionale industrilokalisering, baseret på de 5 største industrigræne, der tilsammen beskæftiger 80% af arbejdsstyrken. Trods landets ringe størrelse viser gennemgangen af de enkelte regioner, at der er store uligheder også mht. beskæftigelse; et problem, der søges løst gennem regionalpolitik.

Ruth Helkiær Jensen

Raymond Riley: *Belgium*.

Studies in industrial geography. Wm Dawson & Sons Ltd. Folkestone 1976. 205 s., 35 fig., 34 tabeller. 22 cm. Pund 6.00. En grundig fremstilling af udviklingen i et af verdens ældste industricentre og dens ressourcemæssige forudsætninger. Som en af de vigtigste tendenser nævnes forskydningen af det økonomiske tyngdepunkt fra Sambre-Meuse regionen til Brüssel-Antwerpen. Dette har yderligere skærpet de kulturelle modsætninger, der influerer al økonomisk planlægning.

Ruth Helkiær Jensen

John C. Dewney: *The USSR*.

Studies in industrial geography. Wm Dawson & Sons Ltd. Folkestone 1976. 262 s., 30 fig., 34 tabeller. 22 cm. Pund 7.00. I beskedent udstyr gives en udmærket, overskuelig fremstilling af den generelle og regionale industriudvikling og nuværende status. De enorme afstande samt misforholdet mellem de umådelige naturgivne ressourcer og de begrænsede menneskelige (befolkningsstrukturen) giver stadig problemer, der bl.a. skal løses ved ændringer i retning af »den optimale lokalisering af produktivkræfterne«.

Ruth Helkiær Jensen

Gy. Enyedi (ed.): *Rural transformation in Hungary*.

Studies in geography in Hungary 13. Akademiai Kiado, Budapest 1976. 116 s., 3 kort, talr. fig. og tab. 25 cm. Dollar 7.00.

Bogen består af syv artikler, der alle handler om emnet: radikale ændringer i det rurale Ungarn, men meget lidt om selve landbruget, som egentlig kun berøres indirekte. Titlerne er: Demografiske karakteristika i den rurale bebyggelse. Funktionelle typer i den rurale bebyggelse. Regioner med smålandsbyer og spredt bebyggelse, planlægningsproblemer. Væksten i den rurale industri. Ændringer i den rurale befolknings levevilkår. Økologiske problemer i forbindelse med landbrugets udnyttelse. Emner, der i høj grad må interessere danske læsere, idet udviklingen i Ungarns rurale områder i mangt og meget minder om danske forhold, men samtidig adskiller sig på væsentlige punkter, især den politiske udvikling til socialistisk stat og den oprindelige bebyggelsesform hovedsagelig med store landsbyer (op til 10.000 indb.) og kun sjældnere små (her kaldet hamlets) med ned til 100 indb. Det er tydeligvis her, problemerne ligger med hensyn til tilpasningen til det sociale system med kollektivbrug og statsgodser. Turismens stigende betydning i bjergene og ved Balaton Søen og vanskelighederne ved at indpasse den i systemet påpeges. Anmelderen, der besøgte Ungarn 1938 og 1972 finder det rimeligt, om man havde benyttet lidt stærkere udtryk f.eks. revolution i stedet for transformation. Foruden landbrugsreformer og kollektivisering er det især mulighederne for pendling, der har haft størst virkning både socialt, økonomisk og erhvervs-mæssigt. Det afgøres definitions-mæssigt, om en bebyggelse kan udnævnes til by, men det er ikke helt tydeligt, hvor mange centrale funktioner den skal have. Det er dog klart, at rurale byer, hvis de ikke har disse centrale funktioner, kan være både agrarbyer, industribyer, sovebyer og blandinger heraf, således som det ses af kortet over de funktionelle typer.

Det ville være interessant, om man havde materiale til en sammenligning mellem Ungarn og Danmark, og det kan fastslås, at den industrielle udvikling er løbet fra Danmarks efter krigen, idet værdien af den samlede ungarske industri ikke er 2 men 3 gange så stor som den danske. Denne industrialisering falder for en stor del på de rurale områder. S. Böcher